

Samen werken aan excellent werkgeverschap

Actieprogramma behoud

Handleiding voor deelnemers van
het Actieprogramma behoud

Samen sterk
voor zorg & welzijn

Welkom!

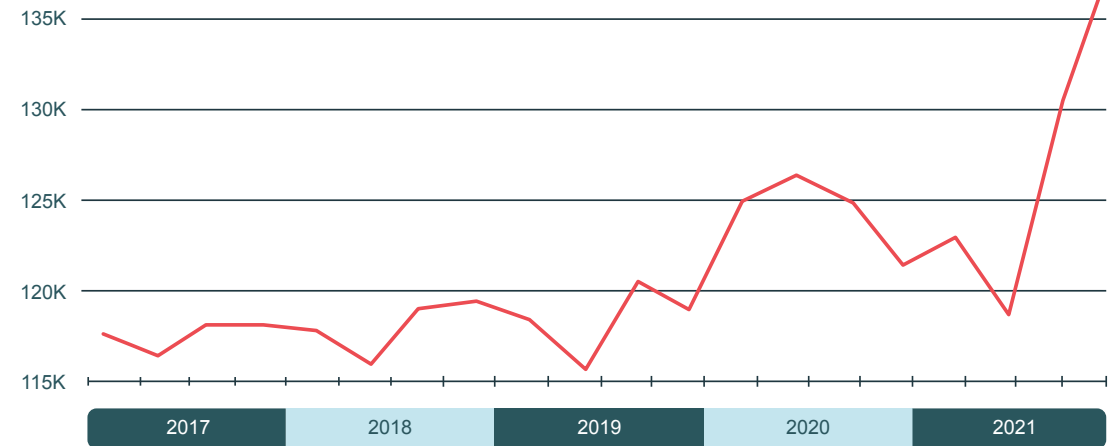
Beste deelnemer,

Namens **Sigra** heten we je van harte welkom bij het Actieprogramma behoud. Hier lees je alles wat je moet weten om te kunnen deelnemen aan het Actieprogramma behoud. In dit programma zorgen we voor een positieve verandering rondom het behouden van personeel in zorg en welzijn.

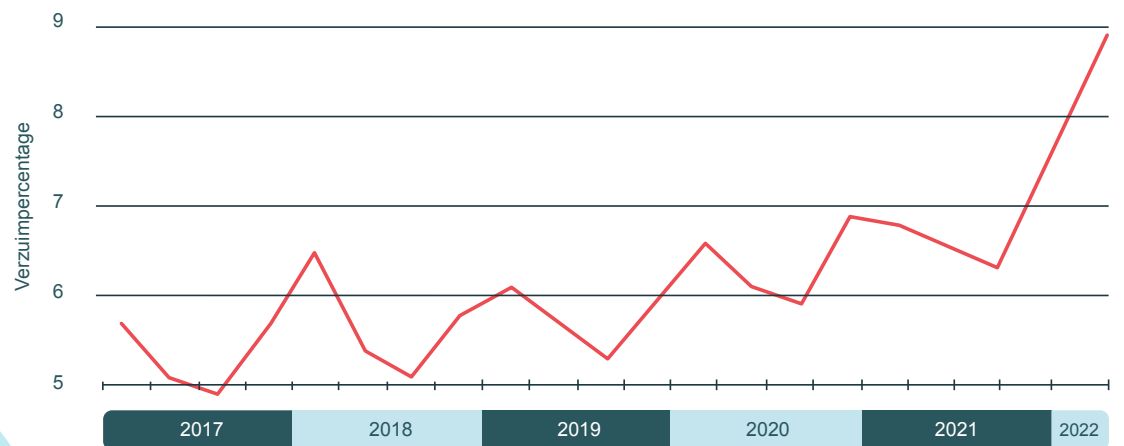
De uitstroom en verzuim van personeel in zorg en welzijn is historisch hoog (zie grafieken). Zonder verandering dreigen personeelstekorten alleen maar groter te worden en neemt de werkdruk op huidig personeel toe.

Het is een maatschappelijke opgave om zorg- en welzijnspersoneel te behouden om te blijven voldoen aan de zorgvraag. Daarom is Sigra gestart met het Actieprogramma behoud en gaan we samen aan de slag!

Uitstroomcijfers zorg & welzijn

Verzuimcijfers zorg & welzijn

Inhoud handleiding

De professional centraal

Onze droom	4
Structuur programma	4
Ondersteuning	5
De methode	5

Opzet van het programma

Actieleernetwerk magneet	6
Actieleernetwerk behoud	7
Actieleernetwerk onboarding	7
Kick-off bijeenkomst	7

Praktische informatie

Wat vraagt dit van jou en jouw organisatie?	8
Locaties	8
Aanwezigheid en afmelden	8

De professional centraal

Onze droom

Onze droom is dat alle zorg- en welzijnsorganisaties in onze regio in 2040 excellente werkgevers zijn. Werkgevers waar de professional centraal staat en waar zij met voldoening werken. Met jouw deelname aan dit programma zetten we samen regionaal een trend om excellente werkgevers te worden. Tegelijkertijd werken we aan het verminderen van uitstroom en verzuim van personeel in onze regio.

Dit doen we door samen met jou te werken aan een cultuuromslag. Die is nodig om werk te maken van behoud. We hebben iedereen in zorg en welzijn keihard nodig. Daarbij is het belangrijk dat het een leertraject is samen met de professionals van de werkvloer.

Structuur programma

Het programma start in september 2022 met de eerste bijeenkomst van het actieleernetwerk waaraan jij deelneemt. In totaal starten er drie actieleernetwerken. Daarover later meer. In het actieleernetwerk ga je aan de slag met verbeterpunten voor behoud van personeel. Je bespreekt en ontwerpt samen met de andere professionals uit het actieleernetwerk de acties die je in de eigen organisatie uitvoert. Tussen de bijeenkomsten werk je aan jouw actie in je eigen organisatie. Daarnaast vindt een feestelijke kick-off bijeenkomst plaats van het Actieprogramma behoud waar we het actieprogramma met alle deelnemers gezamenlijk aftrappen.

We zorgen dat de volgende aspecten in het programma aandacht krijgen:

Inspiratie

We zorgen voor inspiratie tijdens de bijeenkomsten door interessante sprekers en initiatieven uit te nodigen. Hiermee helpen we je idee of project op te zetten of verder te helpen.

Leren van elkaar

We gebruiken intervisie en andere interactieve werkvormen waarmee we elkaar ondersteunen, feedback geven, verder helpen en aanmoedigen.

Reflecteren

Jij test jouw idee of project door steeds een nieuwe stap te zetten en hierop te reflecteren. Het belang van trial and error staat centraal.

Draagvlak creëren

Tijdens het programma leer je hoe je mensen verleidt om zich aan te sluiten bij jouw project. Draagvlak is essentieel voor het succes van een innovatie.

Ondersteuning

Tijdens het programma ontvang je op de volgende manieren begeleiding en ondersteuning:

Het Siga team werken en behoud

Siga en Kennisland begeleiden en coachen de actieleernetwerken. Ook helpen we jou door het aanbieden van individuele begeleiding.

De actieleernetwerken

Je werkt met de andere deelnemers samen in het actieleernetwerk aan verbeterpunten rondom het thema behoud. In het netwerk gaan we jou uitdagen om concreet en doelgericht aan de slag te gaan. Doordat jij met de andere deelnemers kennis deelt, helpen jullie elkaar verder. Als deelnemer ga je zelf de actie implementeren in je eigen organisatie.

De methode

Om écht werk te maken van behoud moeten organisaties zich anders durven organiseren. Hiervoor is een cultuur verandering nodig waar geen one size fits all manier voor is. Hoewel de betrokkenen in de praktijk vaak al voldoende kennis van het probleem hebben, heeft niemand in z'n eentje alle kennis voor een oplossing. Oplossingen werken het beste als ze goed in de organisatie doordacht zijn in samenspraak met alle betrokkenen. Daarom maken we in het Actieprogramma behoud gebruik van actieleren als methode.

Actieleren is een vorm van leren door te doen. Het gaat om het gestructureerd zoeken naar oplossingen voor een vraagstuk in de praktijk gezamenlijk met alle betrokkenen. De nadruk ligt op experimenteren en reflecteren, zodat via een actie praktijkkennis wordt opgedaan. Het delen van mislukte experimenten is namelijk net zo waardevol als het delen van succesvolle oplossingen.

Het is een spiraalvormig proces van deze vier stappen:

1. verkennen van het probleem of vraagstuk;
2. plannen van veranderacties;
3. uitvoeren van die veranderacties en observeren;
4. evalueren van de resultaten en het proces.

Vanuit de evaluatie worden plannen bijgesteld of nieuwe plannen ontworpen, waarna de volgende cyclus plaatsvindt.

Wij vragen jou als veranderaar om medewerkers bij jouw vraagstuk te betrekken. Op die manier kunnen zij vanuit hun eigen perspectief een bijdrage leveren aan het oplossen van het vraagstuk.

Opzet van het programma

Het Actieprogramma behoud is opgedeeld in drie actielearnetwerken. Deze netwerken gaan aan de slag met verschillende thema's:

Actielearnetwerk magneet

Dit actielearnetwerk is een regionaal netwerk dat bestaat uit organisaties uit verschillende domeinen (jeugdhulp, VVT, ziekenhuizen, GGZ, etc.). In dit actielearnetwerk gaan deelnemers aan de slag met het gedachtegoed van magneet. Ze staan aan het begin of hebben al elementen van magneet in hun organisaties geïmplementeerd. Daarmee zetten de organisaties stappen om excellente werkgevers te worden. Deelnemers gaan zich volledig richten op het centraal stellen van de medewerkers door te werken aan de magneetkenmerken:

- Autonomie
- Personeelsinzet (vakbekwame en voldoende collega's)
- Support van het management
- Professionele zeggenschap
- Ontwikkelingsmogelijkheden
- Cliëntgerichte cultuur
- Persoonlijk leiderschap
- Interdisciplinair samenwerken

De eerste bijeenkomst van dit netwerk vindt plaats in september 2022. Tijdens deze bijeenkomst bespreken we op basis van de behoeften van de deelnemende organisaties:

- Hoe we inzicht krijgen in de kenmerken waaraan jouw organisatie gaat werken om een excellente werkgever te worden, te denken valt aan een nulmeting;
- Hoe we de vervolgbijeenkomsten met elkaar gaan inrichten.

Vervolgens gaan we elke bijeenkomst concreet en doelgericht aan de slag, bespreken we de voortgang en beslissen we wat nodig is om een volgende stap te maken.

Actieleernetwerk behoud

In dit actieleernetwerk gaan organisaties aan de slag met thema's als leiderschap, vitaliteit, werkplezier en ontwikkelmogelijkheden. De deelnemers delen hun eigen acties met elkaar, wisselen ervaringen uit en benoemen de knelpunten en vragen die leven. Deelnemers die dezelfde onderwerpen oppakken worden aan elkaar gekoppeld. We zoeken op basis van knelpunten en vragen interessante voorbeelden van projecten of sprekers. Daarnaast heeft elke bijeenkomst een centraal thema. De volgende onderwerpen hebben wij hiervoor in gedachte:

- Sessie 1:** september 2022: Mensen betrekken draagvlak creëren.
- Sessie 2:** Actie gericht onderzoeken en eigen actie ontwerpen.
- Sessie 3:** Meten van impact van eigen actie(s).
- Sessie 4:** Onderliggende belemmeringen en vastzittende patronen aanpakken.
- Sessie 5:** Werkende ingrediënten en hoe maak je het groter.

Afhankelijk van de behoefte van de groep kunnen we met elkaar de frequentie en inhoud van de sessies aanpassen.

Actieleernetwerk onboarding

Het actieleernetwerk onboarding is gestart in januari 2022. Een beter onboardingsproces leidt tot een positieve werksfeer en stelt zorgmedewerkers in staat om beter hun werk te doen. De deelnemende organisaties werken aan een betere onboarding.

Dit doen ze met bijvoorbeeld een warm ontvangst bij de eerste werkdag, een inwerkprogramma inclusief creatieve introductiedag en collega's om op terug te vallen als buddy. Ze delen hun geleerde lessen en ervaringen, en helpen elkaar verder bij het verbeteren van het onboardingsproces. Zo leer je als deelnemer steeds meer over wat een effectief onboardingsproces is.

Kick-off bijeenkomst

Sigra organiseert een feestelijke kick-off bijeenkomst van het Actieprogramma behoud. Deze bijeenkomst vindt plaats in november 2022. Hier ontmoeten de deelnemers elkaar. Ook andere geïnteresseerden zijn welkom tijdens een inspirerende bijeenkomst met sprekers.

Praktische informatie

Wat vraagt dit van jou en jouw organisatie?

Tijdens het programma van tenminste één jaar willen we je zo veel mogelijk inspireren en motiveren. We hopen daarvoor ook een hoop energie en enthousiasme terug te krijgen. We vragen je aanwezig te zijn bij de bijeenkomsten van je actieleernetwerk. Met deelname aan het Actieprogramma behoud beloof je tijd en energie te steken in het vernieuwen en verbeteren van jouw uitdagingen rondom het behouden van personeel. De daadwerkelijke tijdsbesteding hangt af van je eigen tijdsplanning en wat het project van je vraagt. We denken dat je hier gemiddeld 1-2 uur per week aan zal besteden.

Daarnaast vragen we je om in de organisatie collega's te betrekken, zodat jullie samen acties ontwikkelen en uitvoeren. Dit team bestaat uit mensen met verschillende rollen binnen de organisatie. Dit verhoogt de slagingskansen van je actie. We vragen je ook om mee te werken aan het verzamelen van data voor het monitoren van de actie(s). Op die manier zorgen we voor inzicht in de voortgang en kunnen we ook in onze regio breder delen wat de geleerde lessen zijn van ons programma.

Locaties

De bijeenkomsten van Actieprogramma behoud vinden online via Microsoft Teams of fysiek plaats. De fysieke bijeenkomsten proberen we op verschillende locaties te houden, zodat we elke keer opnieuw worden geïnspireerd.

Aanwezigheid en afmelden

We verwachten dat jullie aanwezig zijn bij alle bijeenkomsten. Iedere bijeenkomst duurt ongeveer 2 uur en is met zorg en op maat voor jullie voorbereid. Dit is belangrijk, omdat het leren met en van elkaar een groot onderdeel is. Daarnaast bereiden we ook bij elke bijeenkomst de volgende stap voor. Natuurlijk kunnen er onvoorzien omstandigheden zijn waardoor je er niet bij kunt zijn. We vragen je om je in dergelijke gevallen tijdig af te melden door een e-mail te sturen je Siga contactpersoon.

Deel deze informatie ook gerust met collega's of andere organisaties! Meer informatie over het Actieprogramma behoud vind je via [Actieprogramma behoud | sigra.](#)

‘We hebben geen
personeelstekort, maar
een tekort aan werkgevers
waar zij willen werken.’

Pien de Jong, Zorggroep Amsterdam-Oost
en ambassadeur Actieprogramma behoud.